

HANNELORE BAIER

Deportarea etnicilor germani din România în Uniunea Sovietică. 1945

CULEGERE DE DOCUMENTE DE ARHIVĂ,
SIBIU 1994

Broșura editată de Forumul Democrat German din România sub titlul „**Deportarea etnicilor germani din România în Uniunea Sovietică. 1945**” a fost întocmită de ziarista

Hannelore Baier. Deși a apărut doar într-un tiraj de 1000 de exemplare, broșura strict documentară este destinată, în primul rând, cercetătorilor români, nefamiliarizați cu istoria recentă a minorității germane din România. Bineînțeles că lectura documentelor strânse de Hannelore Baier din arhivele românești (Arhivele Statului, ale Ministerului de Externe și ale SRI), parțial accesibile, oferă și publicului nespecializat în materie nenumărate informații utile pentru înțelegerea fenomenului postbelic. În prefața semnată de Președintele Forumului Democrat al Germanilor, Paul Philippi, se arată că cei aproximativ 70.000 de germani deportați la așa numita „muncă de reconstrucție” în U.R.S.S., în ianuarie 1945, au fost ridicați pe baza apartenenței lor etnice. Deși au existat numeroși germani care au colaborat activ cu naziștii, întreaga comunitate germană a fost culpabilizată pe baza principiului Stalinist al așa numitei „vinovății colective”. Astfel, majoritatea bărbaților între 17 și 45 de ani și toate femeile între 18 și 30 de ani au ajuns pe șantierele de construcție, în minele din Ucraina sau pe ogoarele colhozurilor și sovhozurilor, de unde supraviețuitorii (circa 80 la sută) s-au întors după cinci ani, o parte în România, altă parte în R.D.G.

La întrebarea, cine a ordonat această deportare, însă, documentele inserate în broșura de față nu dau răspuns satisfăcător. După opinia lui Dumitru Sandu, cercetător la Institutul de Istorie „A.D. Xenopol” din Iași, care semnează un studiu introductiv analitic, „nu toate arestările efectuate în rândul germanilor după 12 septembrie 1944 au fost impuse de autoritățile sovietice de ocupație din România”. Dumitru Sandu mai precizează că P.C.R. -ul a cerut pedepsirea drastică a întregii minorități germane, dar nu face nici o referință la faptul că și presa partidelor politice a cerut în nenumărate articole vehemente aplicarea aceluiași măsuri. Atmosfera anti-germană de după 23 august 1944 a fost întreținută de mai toate grupările politice existente la vremea respectivă. Faptul că printre cei deportați

s-au aflat și antifasciști germani, comuniști, social-democrați și militanți sindicalisti, arată limpede că agitația anti-germană n-a fost întreținută doar de viitorul partid unic și de armata sovietică de ocupație, ci și de forțe autohtone din mai toate taberele politice. Din lectura documentelor rezultă doar parțial imensa tragedie a acelor ani tulburi. În care scurtul intermezzo pseudo-democratic (1944-47) a constituit, de fapt, tranziția de la o dictatură la alta. Desigur aceste documente selectate conțin o serie de informații nude, dar interpretabile și totodată derutante. Cu siguranță, elucidarea totală a acestui capitol istoric va mai dura. Oricum. Hannelore Baier a făcut un prim pas important. □

(William Totok)